

DE DRANK DUIVEL

EDUCATIEVE
THEATER MONOLOG
OVER ALCOHOLISME

DOOR
CHRISTOPHE
FRANCKEN

Infobrochure voor scholen

RONDPOINT
JE BONDGENOOT NA EEN
VERKEERSONGEVAL

www.dedrankduivel.be

Dit is de infobrochure voor scholen (update januari '20). Bij boeking ontvangt u een 35-pagina tellende didactische map.

1. Algemene gegevens

1.1. Titel

Wie 'drankduivel' googelt, krijgt jammer genoeg meteen heel wat zoekresultaten te zien waarin al dan niet sensationeel bericht wordt over tal van BV's die een drankprobleem ontwikkeld hebben/hadden. 'De Drankduivel' is een allegorie voor de innerlijke lokroep die drankzuchtigen dagelijks ervaren om naar alcohol te grijpen. Alcoholisme is een erkende ziekte, maar wordt niet altijd zo beschouwd door onze samenleving. Alcohol is immers een algemeen sociaal aanvaarde drug. De allegorische figuur van de Drankduivel komt tijdens een bepaalde scène ook echt tot leven in de voorstelling en bespeelt de jongeren.

1.2. Opvoeringen

Christophe speelt voor scholen op **maandag** en **dinsdag**. 'De Drankduivel' kan in principe maximaal 2 keer op één dag opgevoerd worden. Christophe maakt graag een uitzondering voor een derde (avond-)voorstelling wanneer de organisator de voorstelling graag aanbiedt aan de ouders van de jongeren die overdag de voorstelling gezien hebben, de overige leraren of andere geïnteresseerden. Opvoeringen buiten schoolverband kunnen plaatsvinden op een avond in de week of tijdens het weekend.

1.3. Doelgroep

Het stuk is geschikt voor een publiek vanaf ca. 14 tot 18 jaar en duurt ca. 70 minuten. Echter, ervaring leert dat ook volwassenen geraakt kunnen worden door de voorstelling, zeker wanneer zij zelf rechtstreeks of onrechtstreeks in contact komen met alcoholisme in het dagelijkse leven. Christophe wil in de eerste plaats jongeren bereiken via de **scholen** (bij voorkeur tweede jaar van de eerste graad en volledige tweede graad van het Secundair Onderwijs. Hij heeft ook zeer positieve ervaringen met het Buitengewoon Secundair Onderwijs en studenten). Een voorstelling georganiseerd door de ouderraad van de school behoort ook tot één van de mogelijkheden en kan zeer verrijkend zijn.

Verder kan een voorstelling een perfect aanknopingspunt zijn tot sensibilisering of verdieping in het **verenigingsleven en bedrijven**.

Gemeente- of stadsbesturen kunnen eveneens in dit kader een voorstelling aanbieden aan hun inwoners. De voorstelling kan aangeboden worden in een cultureel centrum, indien de scholen zich niet te ver van de zaal bevinden. Er vindt immers niet lang na de voorstelling een nabespreking plaats op de school zelf en dit per klasgroep.

1.4. Voorbereiding in de klas

De voorstelling vraagt een minimale voorbereiding voor de jongeren. Het omvat immers een maatschappelijk probleem dat met de **nodige omzichtigheid** dient benaderd te worden. Jongeren reageren verschillend op deze thematiek

en kan je zien in de leefwereld waarin zij zich bevinden. Zo zijn er jongeren die graag opscheppen over hun drankprestaties tijdens de weekends (“Ik had van ’t weekend wel 20 pinten op!”; “Die Anja die kan blijven drinken joh! En daar zie je niks aan hé?!”; “Toen we ons voor de fuif bij Peter gingen indrinken, dronk Dieter zoveel dat hij als een blok in slaap viel en pas ’s anderendaags wakker werd!”). Maar er zijn net zo goed zgn. stille waters die effectief met een alcoholprobleem kampen of thuis ermee worden geconfronteerd via een gezinslid. Vaak rust er bij deze laatste groep een taboe waarmee ze niet graag naar buiten komen. Een schaamtegevoel maakt zich meester over hen. Iedereen kent immers het type alcoholist dat elke dag ladderzat aan de toog hangt, maar bv. de stiekeme drinker (vaak ook van het vrouwelijk geslacht) die thuis wodka nodig heeft om het huishouden te kunnen runnen, kan zich naar de buitenwereld gemakkelijker camoufleren. De begeleidende leerkracht moet zich ervan bewust zijn dat in elke klas zich een leerling kan bevinden die over zijn/haar ‘geheim’ (hetzij als drankzuchtige, hetzij als gezinslid, familielid, kennis, ...) nog nooit met iemand gesproken heeft en nu emotioneel geraakt wordt door de voorstelling en/of de duiding door Project Jongeren achteraf.

Ervaring leert dat niet enkel de thematiek rond alcohol, maar ook zaken als echtscheidingen, intrafamiliaal geweld (IFG), verbaal geweld in het algemeen en zeker ook ongevallen zeer gevoelig kunnen liggen bij de toeschouwer. Christophe heeft het gevoel dat in 1 op de 2 voorstellingen minstens één leerling vroegtijdig de zaal uitloopt omdat het hem/haar te veel wordt. Vandaar ook dat de aanwezigheid van Project Jongeren, leraren en evt. leerlingbegeleiding vereist is om zo’n gekwetsten meteen op te kunnen vangen.

Belangrijk bij de voorbespreking is het document ‘**Bevraging voor leerlingen vooraf**’. Dit is geen doordeweekse enquête of zo. Deze bevraging geeft elke leerling de kans **anoniem** zijn/haar vraag te kunnen stellen omtrent alcoholisme of alcoholgebruik in het algemeen. Deze invulstrookjes worden door de leraar die de voorbespreking deed, in een envelop gestopt, voorzien van de naam van de klas en verzegeld. We vragen de betrokken leraren met aandrang de anonimiteit van de leerlingen te respecteren en waarborgen. De enveloppen worden de dag van de voorstelling ’s morgens voor de voorstelling(en) door de contactpersoon aan de mensen van ProJo bezorgd.

De bewuste brief vind je integraal op de volgende pagina.

Educatieve theatervoorstelling

'De Drankduivel'

Anonieme bevraging vooraf

Beste leerling

Binnenkort brengt Christophe Francken de monoloog 'De Drankduivel' op uw school. Deze voorstelling wil alcoholisme herkenbaar en bespreekbaar maken. Ook de thematiek rond alcohol en vluchtmisdriven in het verkeer wordt aangeraakt. Na de voorstelling vindt per klas een **nabespreking** plaats door vrijwilligers van Project Jongeren. Dit zijn ervaringsdeskundigen, wat wil zeggen dat zij vroeger een drankprobleem hadden of leefden met iemand met een alcoholprobleem (als partner of als kind van).

Het is niet voor iedereen even gemakkelijk om tijdens die nabespreking je vragen te stellen. Daarom willen wij u de kans geven om **anoniem** jouw vraag of bedenking vooraf te formuleren. Mogelijk wordt deze vraag reeds beantwoord tijdens de voorstelling. Het invullen van deze bevraging is niet verplicht. Je krijgt uiteraard ook de kans om al je vragen rechtstreeks te stellen tijdens de nabespreking of zelfs achteraf via sms, email... Je leraar verzamelt de invulstrookjes en stopt deze in een verzegelde envelop (met daarop de naam van de klas) die de ochtend van de voorstelling aan Project Jongeren wordt bezorgd. We vragen je leerkracht met aandrang je anonimiteit te respecteren.

Ter inspiratie, een greep uit vragen die zoal gesteld worden:

- Mijn beste vriendin kan niet tegen alcohol. Elk feestje is ze dronken en dan heb ik niets meer aan haar. Als ik er dan iets van zeg, lacht ze het weg. Hoe maak ik haar duidelijk dat ik dit niet fijn vind?
- Mijn pa is vaak agressief tegen mijn ma als hij zat thuis komt. Dan vlucht ik naar mijn kamer. Hoe moet dit verder? Ik hou dit niet langer uit.
- Al mijn vrienden drinken sterke drank als ze zich gaan indrinken voor een fuif. Ik doe alsof ik van die fles die rondgaat, drink, want wil liever geen alcohol drinken. Ik voel me dan stom naar mijn vrienden toe en lach wat mee. Maar is dit wel juist?
- Ik ga wel eens naar een feestje en mijn oudere broer is er dan ook. Hij brengt mij 's nachts ook naar huis met de auto, wat gemakkelijk is. Dit doet hij ook als hij een stuk of 3 pinten op heeft. Hij is dan niet dronken maar zegt nog wel zonder problemen te kunnen rijden. Kan dit kwaad?
- Mijn maten scheppen na elke fuif op dat ze wel 20 pinten dronken. Ik drink er slechts 5 en voel me dan al dronken. Ben ik een watje?
- Is het waar dat, als je onder de 18 vaak drinkt, je hersencellen afsterven?

Klas: Ik ben een jongen / meisje (schrappen wat niet past)

Mijn vraag – situatie – opmerking:

.....

.....

.....

.....

.....

Onze maatschappij verandert in een sneltempo. Wat vroeger vanzelfsprekend is, moet de dag van vandaag geduid worden. Jongeren moeten ook leren om naar theater te gaan. Daar het onderwerp van 'De Drankduivel' met de nodige omzichtigheid dient benaderd te worden, willen Christophe en de infogevers van Project Jongeren graag hun verwachtingen uitdrukken naar het publiek en de begeleidende leerkrachten toe:

- Wordt verwacht van de jongeren:
 - Geen gebruik van smartphones tijdens de voorstelling en in de klas tijdens de nabespreking.
 - Respectvolle houding naar de acteur en de nabesprekers toe.

- Wordt verwacht van de begeleidende leerkrachten:
 - Dat zij zich tijdens de voorstelling mengen onder de leerlingen (en dus niet met z'n allen achteraan).
 - Dat zij ingrijpen waar leerlingen mogelijk de voorstelling storen. Dus ook bij verboden gsm-gebruik.
 - Dat zij aanwezig zijn tijdens de nabespreking en zich in de kring zetten (dus niet in een hoekje gaan verbeteren of met andere activiteiten bezig zijn), tenzij de infogever aangeeft dat hij/zij liever niemand bij in de klas heeft. (Zie ook 1.6 – Nabespreking in de klas – rol van de leerkracht)
 - Dat zij aanwezig blijven gedurende de ganse nabespreking en dus niet met een leswissel de nabespreking verlaten en zich laten vervangen door een collega. Dit o.w.v. de vertrouwenssfeer die mogelijk doorbroken kan worden. Opmerking: tenzij de infogever dus aangeeft dat hij/zij liever niemand bij in de klas heeft. (Zie ook 1.6 – Nabespreking in de klas – rol van de leerkracht)
 - Dat zij hun leerlingen vooraf briefen over het te verwachten gedrag tijdens de voorstellingen en de nabespreking in de klas.
 - Dat zij vooraf de infogevers op de hoogte brengen van relevante info omtrent privé zaken van jongeren. Deze info kan mondeling worden overgebracht, maar zeker ook de 'bevraging voor leerlingen vooraf' kan een middel zijn dit anoniem te doen.

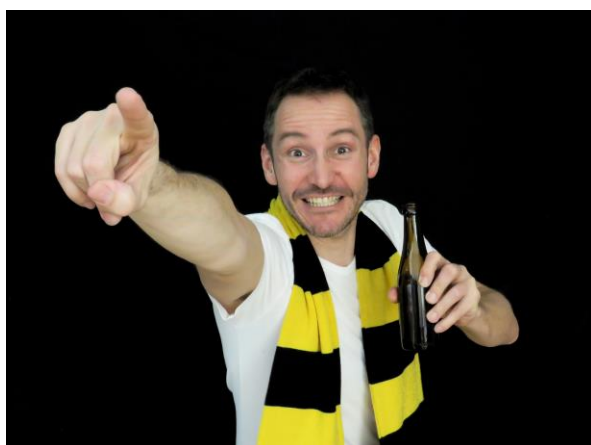
- Ter verantwoording van het bovenstaande: er wordt geen gsm-gebruik toegelaten in de zaal, noch in de klassen tijdens de nabespreking. Het spreekt voor zich dat dit onrespectvol is naar de acteur en de nabesprekers toe. Bovendien is het mogelijk opnemen van geluid en/of beeld (ook van medeleerlingen) in strijd met de wetgeving op de privacy. Christophe en zeker de ervaringsdragers van Project Jongeren staan op deze privacy, te meer o.w.v. de anonimiteit die gewaarborgd moet blijven in het kader van alcoholisme. De privacy is voor iedereen belangrijk, indien die geschonden

wordt, dan zal er een reactie van de acteur of van de infogevers zijn. We vragen dat leerkrachten en directie maatregelen treffen om die schending ongedaan te maken..

- Foto's nemen tijdens de voorstelling mag door een leerkracht die hiervoor vooraf de toestemming vraagt. Dit wordt altijd toegestaan, mits er zonder flits wordt gefotografeerd.
- Christophe zelf vraagt mogelijk aan aanwezige leerlingen of zij interesse hebben in een foto voor op de Facebookpagina of andere sociale media van de school of die van hemzelf. Hij stelt altijd als voorwaarde dat de betrokkenen zich akkoord verklaren met de verspreiding van deze foto's en dus online publicatie.

1.5. Nabespreking door Project Jongeren

Christophe Francken is geen hulpverlener, maar geeft via deze educatieve theatervoorstelling een welgemikte voorzet aan zij die elke dag in aanraking komen met alcoholisme. In zijn kielzog komen nl. steeds ervaringsdeskundigen van Project Jongeren mee die vertrouwd zijn met het geven van zgn. info's in secundaire scholen. Zij verzorgen meteen na de voorstelling de nabespreking vanuit hun **eigen ervaring**, gestaafd door voorbeelden die zij uit de voorstelling halen. Deze nabespreking is onontbeerlijk voor het slagen van het project en omvat 1 tot anderhalf lesuur. De mensen van Project Jongeren spreken elke klasgroep toe. Zij werken bij voorkeur in duo's, naargelang er zoveel vrijwilligers die dag beschikbaar zijn. Al deze vrijwilligers zijn ervaringsdeskundig, reeds jaren stabiel nuchter en vast lid van een zelfhulpgroep. Zij komen jaarlijks in zo'n 250 à 350 klassen (12 tot 20-jarigen). Per voorstelling zullen zij dus met een 5- tot 10-tal mensen aanwezig zijn, afhankelijk van het aantal klassen dat de voorstelling bijwoont en het aantal beschikbare mensen.

1.6. Nabespreking in de klas

Een woordje uitleg voor de voorstelling en de rest van de verantwoordelijkheid ligt bij Project Jongeren... Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Het is belangrijk voor de jongeren om hen de **kans te bieden achteraf hun 'zegje' te doen**. Hen laten praten over wat hen geraakt heeft tijdens de voorstelling of de nabespreking door Project Jongeren, maar zeker ook over persoonlijke ervaringen rond de thematiek, is onontbeerlijk. Bestaat er in de klasgroep geen geschikt klimaat tot discussie of zijn de reacties minimaal, dan nog is het belangrijk hen de kans gegeven te hebben om erover te praten. Ervaringen leren ons dat jongeren zoiets graag laten bezinken en er dan vaak achteraf, anoniem, over komen praten. Uw nabespreking in de klas levert dus soms geen direct resultaat op in uw ogen, maar dikwijls wel achteraf, anoniem en op langere termijn.

Rol van de leerkracht tijdens de nabespreking.

We vragen standaard aan de scholen om een leraar te voorzien die de nabespreking van de klas bijwoont. In sommige gevallen gaat de betrokken infogever van Project Jongeren aangeven dat deze aanwezigheid niet nodig is. Soms geeft men aan dat het wel fijn is dat de leraar de opstart bijwoont en maakt deze na een tijdje duidelijk dat het oké is om de klas te verlaten. Alles heeft te maken met het publiek. Men weet niet vooraf of de klas gemakkelijk in de hand te houden is of niet. Soms verwachten leraren moeilijkheden, maar blijkt dit 100% mee te vallen. Soms is het andersom. Bij scholen waar Project Jongeren al langer komt, weet men vaak vooraf wel welk 'vlees men in de kuip' heeft. Anderzijds kan de sfeer op een school ook snel omslaan, hetzij in negatieve, hetzij in positieve zin. Vandaar dat men dus standaard vraagt een leraar te voorzien. In het beste geval is deze persoon zijn aanwezigheid niet nodig en komt deze dus lesvrij. Er kan ook vooraf afgesproken worden dat in dit geval de leraar halfweg de nabespreking even polshoogte komt nemen of alles naar wens verloopt. Een knikje via het raam, even het hoofd binnensteken in de deuropening... We verwachten wel dat er steeds een leerkracht stand-by is in het leraarslokaal, mocht het voor een bepaalde leerling te veel worden. In dat geval springt Al-Anon bij, desnoods met een betrokken leraar en/of leerlingbegeleider/ster.

Wanneer de leraar toch aanwezig is tijdens de nabespreking... Soms vallen bepaalde klassen plots stil wanneer een wissel van leerkrachten gebeurt tijdens de leswisseling. Dit is niet fijn. Een leerkracht die toch aanwezig is en naarstig begint te verbeteren, da's ook niet correct. Blijft de leerkracht dus aanwezig in het lokaal, dan verwachten we van deze persoon een actieve inbreng en dat hij/zij dus ook getuigt over diens ervaringen met alcohol. Dit kan verrijkend zijn, maar de leraar is zich ervan bewust dat hij zich op deze wijze ook bloot geeft. Tot slot verwachten we dat de leraar de anonimiteit van de leerlingen waarborgt. Wat binnen de 4 muren gedeeld wordt, blijft binnen die 4 muren.

1.7. Uitkoopsom

Voor één voorstelling bedraagt de totale uitkoopsom € 900.

Voor een tweede voorstelling op dezelfde dag bedraagt de uitkoopsom € 1400. Voor een derde voorstelling op dezelfde dag bedraagt de uitkoopsom € 2000.

Hierin zit alles inbegrepen: btw, vervoersonkosten, auteursrechten, bijdrage nabesprekers... Geen verrassingen dus.

Belangrijk om weten is dat men een **subsidie** kan bekomen via het VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde). Deze subsidie bedraagt zo'n € 200 en kan oplopen tot € 300, afhankelijk van de voorwaarden waaraan de organisatie/school voldoet. U kan deze subsidie aanvragen via de volgende link:

<https://webshop.verkeeropschool.be/producten/de-drankduivel>

Het is mogelijk dat de prijzen op hun website niet overeenkomen met de uitkoopsom in het uiteindelijke contract. Dit is niet erg. U betaalt uiteindelijk de som vermeld in het contract, dat is bindend.

1.8. Script

'De Drankduivel' is er niet op één-twee-drie gekomen. Christophe Francken heeft zich vooreerst ruimschoots geïnformeerd over de thematiek. Hij heeft tal van gesprekken gevoerd met alcoholici die

reeds jaren nuchter door het leven gaan, familieleden (partners en kinderen) van alcoholici en hulpverleners (huisdokters, Project Jongeren, Al-Anon, Alateen). Daarnaast is 'De Drankduivel' doorspekt van waargebeurde feiten uit Christophes eigen leven. Hij speelt in grote lijnen zichzelf in zijn eigen jeugd én zijn drankzuchtige vader, die inmiddels al jaren, door zijn levensprogramma, nuchter door het leven gaat. 'De Drankduivel' is dan ook **autobiografisch**. Sinds het schooljaar 2018-2019 werd een nieuw element aan de voorstelling toegevoegd. Christophe was namelijk in november 2017 het slachtoffer van een fietsongeval. Van het ongeval zelf herinnert hij zich niets. Er waren wel voldoende aanwijzingen om te concluderen dat hij aangereden werd, waarna de vermoedelijke veroorzaker vluchtmisdrijf pleegde. Er was één getuige... achteraf bekeken, was het mogelijk zijn aanrijder. Christophes verwondingen waren ernstig, maar waar hij nog het meest last van had, waren de onopgeloste vragen over wat hem was overkomen. Die onzekerheid valt moeilijk te verwoorden. Christophe ging

met deze emoties constructief om en leerde de vzw Rondpunt kennen. Deze 'Bondgenoot na een verkeersongeval' vroeg hem iets met deze problematiek te doen. De Drankduivel leende zich hier uitstekend voor. Het ongeval vond immers plaats op een fietspad naast een kaarsrechte steenweg. Waardoor was zijn aanrijder afgeleid? Was deze aan het sms'en? Viel hij/zij in slaap? Of was hij/zij onder invloed? Voer genoeg voor een update van 'De Drankduivel'.

'De Drankduivel' betekende voor Christophe een uitstekende verwerking van een trauma uit zijn jeugd en dus ook van deze min of meer recente gebeurtenis als veertiger.

1.9. Rondpunt vzw

De in Berchem gehuisveste Rondpunt vzw omschrijft zich als 'Je bondgenoot na een verkeersongeval' en niets is minder waar. Zij werken met steun van de Vlaamse Overheid aan **een betere opvang van alle betrokkenen bij een verkeersongeval**. Zij komen op uw vraag op het voorplan en informeren eenieder die er vragen rond heeft: slachtoffer, veroorzaker, getuige, familielid en vriend. Zij willen het aanspreekpunt zijn om mensen door te verwijzen naar de juiste instanties waar zij al dan niet professionele hulp kunnen krijgen. De vzw doet aan gerichte **verkeerspreventie** in scholen en bedrijven. 'Getuigen onderweg' is hiervan een sterk voorbeeld (3de graad secundair).

Op de website van Rondpunt vzw kunt u een schat van informatie terugvinden over hun werking en aanbod. Een folder (PDF) kunt u downloaden op de website van Christophe.

RONDPUNT

JE BONDGENOOT NA EEN
VERKEERSONGEVAL

1.10. Regie en muziek

Christophe heeft zichzelf geregisseerd en schreef zelf de teksten.

Christophe gebruikt auteursrechtelijk beschermd werk en geeft dit door aan Sabam. Er is geregeld vraag naar het slotnummer uit 'De Drankduivel', waarin Swa door een moeilijke periode gaat. Hij vecht als het ware virtueel tegen de Drankduivel, voelt zich eenzaam en verlaten, heeft donkere gedachten maar overwint... toch voor eventjes. Dit nummer heet 'De Draak' en is van de hand van Pieter Embrechts (Album 'Onderwoud').

1.11. Multimediaal en interactief

De voorstelling heeft een interactief maar zeker ook multimediaal karakter.

Christophe speelt met licht, geluid en beeld. De ietwat schuchtere, in zichzelf gekeerde zoon, Eric, laat in zijn gevoelens kijken d.m.v. zijn dagboekfragmenten en Messenger-chat (geprojecteerd op een groot scherm).

Doordat Christophe in verscheidene scènes de interactie zoekt met het publiek betreft hij hen volledig bij het verhaal en maakt hij hen zelfs op bepaalde vlakken soms medeverantwoordelijk. Er is weinig empathie nodig om het verdriet van zowel Eric als Swa te voelen. **Doordat jongeren onbewust gaan deel uitmaken van de voorstelling, gaan zij automatisch hun eigen houding t.o.v. alcoholgebruik in vraag stellen. Hierop wordt in de nabespreking uitvoerig op ingegaan.**

1.12. Acteur

Leraar en acteur Christophe Francken groeide op met een alcoholistische vader. Hij maakte bewust mee hoe de Drankduivel een mens ziek kan maken. Gelukkig maakte hij ook mee hoe diezelfde duivel bedwongen kan worden en een mens in positieve zin totaal kan veranderen.

Als leraar voelt Christophe aan wat er leeft bij jonge mensen, hoe zij met alcohol omgaan maar heeft hij ook veel empathie naar de jongeren toe die opgroeien met een drankzuchtige in hun omgeving. Want ook zij zijn slachtoffer van de Drankduivel. Christophe heeft ervaring op de planken en werkt ook tv-opdrachten af. Op tv herkent het jonge publiek Christophe als 'Dirk

Jacobs', de papa van Emma uit de Ketnetserie 4eVeR. Daarnaast geeft hij workshops drama aan bedrijven, scholen, leraren... 'Uit de comfortzone' komen, weerbaarheid en improvisatie zijn hierbij kernwoorden. Een volledige biografie met beeldfragmenten van Christophes werk vindt u op zijn website: www.christophefrancken.com.

2. Waarom theater rond alcohol?

Er bestaan sinds jaar en dag educatieve theaterproducties voor jongeren met als onderwerpen: verkeersslachtoffers, drugsverslaving, pesten, tienerzwangerschappen, weggelopen van huis, enz. Christophe Francken vond het een hiaat dat er nog maar weinig producties bestonden omtrent alcoholisme. Méér: dat alcoholisme zelden of nooit belicht wordt vanuit het standpunt van de jongere, die moet samenleven met een drankzuchtige! 'De Drankduivel' gaat hierin ook ver: het geeft de ziekte van alcoholisme niet alleen een realistisch gezicht, het reikt ook oplossingen aan, voor zowel de drankzuchtige als diens omgeving.

Met "De Drankduivel" wil Het Christophe **alcoholisme herkenbaar en bespreekbaar maken**, bekeken vanuit het standpunt van de alcoholist, maar ook vanuit het gezinslid, de partner, de kameraad, ...

Alcohol is ook **de meest sociaal aanvaarde drug** in onze maatschappij. Onderzoek toont aan dat alcohol (en vooral alcolpops) stevig ingeburgerd is bij jongeren vanaf 12 jaar.

Je kan je via diverse kanalen (lectuur, websites, getuigenissen, ...) laten informeren over wat alcoholisme is en de gevolgen daarvan. Theater echter kan een middel zijn om **alcoholisme een gezicht** te geven en zo mensen te doen inzien dat het probleem zich misschien wel voor hen dichterbij afspeelt dan gedacht.

'De Drankduivel' past perfect in het kader van de **vakoverschrijdende eindtermen (VOETEN)** waaraan elke school hoort te werken. Concreet betekent dit dat men door deze theatervoorstelling de volgende doelstellingen bereikt:

→ binnen context 1 (lichamelijke gezondheid en veiligheid), doelstellingen 8, 10 en 15:

De leerlingen:

- schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties
- participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school
- beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

→ binnen context 2 (mentale gezondheid), doelstellingen 1, 2, 3, 6 en 8:

De leerlingen:

- gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties
- gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw
- erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp
- stellen zich weerbaar op
- herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen

→ binnen context 3 (sociorelationele ontwikkeling), doelstellingen 6 en 9

De leerlingen:

- doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik
- zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten

3. Het verhaal

Twee mannen onder één dak, dat zou wel eens een leuke bedoening kunnen worden. Maar niets is minder waar. Sinds Swa gescheiden is en het hoederecht heeft over zijn 15-jarige zoon Eric, is het thuis niet echt een pretje meer. De Drankduivel krijgt immers meer en meer grip op Swa's doen en laten. Met alle gevolgen van dien...

'De Drankduivel' is geen zwaarwichtig stuk, maar een met gezonde dosis humor gebrachte toneelvoorstelling met – gezien het onderwerp – een serieuze ondertoon.

Personages

Eric

Eric is een 15-jarige kerel. In hem schuilt een talentvolle voetballer waarmee voetbalfan Swa graag uitpakt. Eric wil echter liever iets met muziek doen en een goede DJ worden. Erics ouders zijn gescheiden en hij leeft voornamelijk onder het dak van zijn vader. Hij kan zijn verhaal en emoties moeilijk delen met anderen. Dit lukt hem wel via zijn dagboek. Hij leert Babs, de zus van zijn vriend Bert, beter kennen en zij wordt een vertrouwenspersoon voor Eric. Het personage Eric is gebaseerd op Christophe.

Swa

Swa is de papa van Eric. Hij werkt al jaren bij DUBO-electronics als elektricien. Hij heeft het moeilijk met de invulling van zijn job en komt herhaaldelijk in conflict met zijn baas. Hij vlucht in de drank en drinkt almaar meer en vaker. Swa veroorzaakt dronken een aanrijding met een fietser en pleegt vluchtmisdrijf. Later blijkt dit Bert, de vriend van Eric, te zijn. Swa worstelt nu niet alleen met de Drankduivel maar ook met zijn schuldgevoelens. Wanneer hij met zijn rug tegen de muur staat, zoekt hij dan toch hulp en begint voor hem een lange weg van een zoektocht naar de echte, nuchtere Swa die de verantwoordelijkheid voor zijn daden op zich neemt. Het personage Swa is gebaseerd op de vader van Christophe, die al ca. 30 jaar nuchter door het leven gaat dankzij zijn levensprogramma.

De Drankduivel

Deze allegorische figuur verleidt iedereen tot het nuttigen van alcohol. Hij krijgt Swa in zijn greep, zoekt nieuwe zieltjes in het publiek en maakt hen die 'nee' tegen alcohol zeggen belachelijk. De Drankduivel komt meermaals ter sprake in de voorstelling en één keer echt tot leven in een scène. De weerbaarheid van de jongeren wordt dan danig getest...

4. Taalgebruik

Als het personage Swa hanteert Christophe Francken een verstaanbaar Kempens dialect, noem het gerust verkavelingvlaams. Dit is een bewuste keuze van de acteur, die nota bene ook leraar Nederlands is. De motivatie hiervoor is eenvoudig: **geloofwaardigheid** heeft het gehaald van de stijlform én hierbij wordt het onderscheid gemakkelijker gemaakt tussen de twee personages, Swa en zoon Eric, die AN spreekt. Hoe verder buiten de provincie Antwerpen, hoe meer Christophe het dialect afzwakt zodat het voor iedereen verstaanbaar is en blijft.

5. Concreet verloop van de dag

- Tijdsindeling (1 voorstelling):
 - 7u30: aankomst acteur
 - 9u20: voorstelling
 - 10u30: einde voorstelling
 - 10u45: Nabespreking in aparte lokalen (voor elke klas één lokaal – meestal eigen klaslokaal) door Project Jongeren
 - 12u: einde

- Tijdsindeling (2 voorstellingen):

7u30: Aankomst acteur

9u20: Start voorstelling 1

10u30: Einde voorstelling

10u45: Nabespreking in aparte lokalen (voor elke klas één lokaal – meestal eigen klaslokaal) door Project Jongeren

12u: Einde

13u: Start voorstelling 2

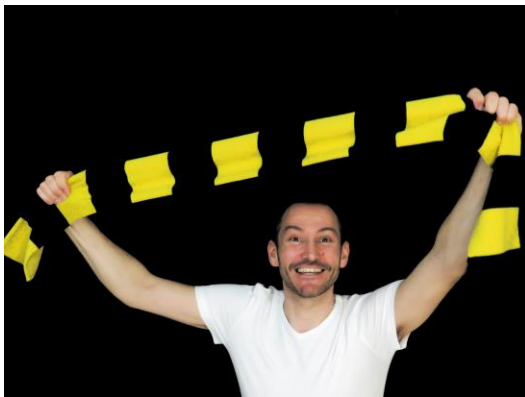
14u10: Einde voorstelling

14u25: Nabespreking door Project Jongeren

15u40: Einde

→ Deze tijdsindeling is rekbaar. Christophe staat open voor suggesties vanuit de school (bv. inzake aanpassing aan schooltijden).

→ Het verkeer wordt almaar gevaarlijker en drukker. Om stressvrij z'n ding te kunnen doen, komt het vaak voor dat Christophe reeds de avond vooraf naar de locatie komt afgezakt. In de mate van het mogelijke tracht hij reeds dan toegang te verkrijgen tot de zaal waar 's anderendaags 'De Drankduivel' zal plaatsvinden om reeds dan de decoropbouw aan te vangen.

6. Technische vereisten

- Het lokaal is minimum 1,5 uur (90 min) voor de voorstelling beschikbaar.
- Het lokaal bevindt zich op een gelijkvloers of is bereikbaar via een ruime lift (min. 2m x 1m). Christophe doet in principe geen trappen, tenzij anders besproken met de organisator.
- Het lokaal is een goed te verduisteren ruimte en is reeds verduisterd voor aankomst van de acteur.
- Het lokaal heeft bij voorkeur een witte of lichtgrijze, vrije muur of een projectiescherm voor de projectie van verscheidene beelden.
- Het plafond is minimum 3m hoog.
- De bespeelbare ruimte of podium is min. 5 m breed (vooraanzicht) en 4 m diep.
- Er is een tafel van minimum 2 m (of 2 x 1 m) en 3 stoelen voorzien.
- Er zijn minstens 2 stopcontacten in de buurt. Zo niet, voorziet men twee verlengdraden.
- Er is een gratis parkeerplaats (voor een monovolumewagen of camper) voorzien, vlakbij de zaal waar de voorstelling plaatsvindt.
- Er is frisdrank en/of koffie voor de acteur voorzien.
- Er is minstens 1,5L bruiswater voorzien per voorstelling.
- Eens de voorstelling bezig is, mag er geen in- of uitstroom van aanwezigen zijn in de zaal. (dus leerkrachten of leerlingen die de voorstelling bijwonen, moeten de volledige voorstelling blijven). Men is zich ervan bewust dat dit niet strikt te nemen valt voor leerlingen die het emotioneel moeilijk krijgen tijdens de voorstelling.
- Er is steeds iemand van leerlingbegeleiding of CLB aanwezig om eventueel geschokte leerlingen op te vangen. Het kan voorkomen dat het een leerling emotioneel te veel wordt en de zaal verlaat.
- Indien mogelijk wordt tijdens een evt. pauze ('speeltijd') een zone grenzend aan de zaal waar de voorstelling op dat moment plaatsvindt, afgebakend. Dit om storend geluid van spelende kinderen of roepende leerlingen tot een minimum te herleiden.
- Bij aankomst van de acteur is er minstens 1 persoon stand-by om de acteur op te vangen en hem eventueel te helpen bij het uitladen van het materieel. Dit is niet nodig bij het inladen na de voorstelling.
- De acteur zorgt zelf voor alle verdere technische apparatuur zoals belichting, geluid en projectie.

7. Evaluatie achteraf

Op het einde van de nabespreking biedt Project Jongeren de leerlingen een **evaluatiemoment** aan. Zij kunnen hun zegje – positief en/of negatief – doen over de **voorstelling** en over de **nabespreking**. Er wordt effectief iets met deze evaluatieformulieren gedaan. We vinden dit een absolute meerwaarde. Christophe krijgt op die wijze vaak bruikbare feedback waarmee hij in de mate van het mogelijke aan de slag gaat. De voorstelling is op deze wijze positief gegroeid. Ook de infogevers vinden het fijn als wordt aangegeven wat de jongeren al dan niet bijgeleerd hebben.

Deze evaluatieformulieren worden achteraf vakkundig in kaart gebracht én **teruggekoppeld** naar de school zelf. Op die wijze kan het effect van de projectdag min of meer gemeten worden.

Deze evaluaties mogen min of meer discreet gedeeld worden in bv. het leraarslokaal, een betrokken VOETEN-werkgroep, leerlingbegeleiding... Als leraar beseft je niet altijd 'welk vlees men in de kuip' heeft. Bij de terugkoppeling wordt de identiteit van de leerlingen niet meegegeven.

Hieronder een voorbeeld van zo'n terugkoppeling naar een school toe. De cijfers duiden op het aantal leerlingen dat op die wijze antwoordde. Deze cijfers en commentaren zijn echt; ze werden niet gemanipuleerd.

BESPREKING TONEEL :

Het toneelstuk was :	Interessant	69
	Duidelijk	71
	Te moeilijk	0
	Te lang	4

De acteur was :	Goed verstaanbaar	71
	Moeilijk verstaanbaar	1

Het toneelstuk gaf duidelijk weer wat de gevolgen van alcoholisme kunnen zijn

Ja :	72
Neen :	0

Heb je nog opmerkingen op tips om het toneelstuk interessanter te maken:

Goed ingespeeld, naar leefomgeving leerlingen. (leerkracht).

Heel leuk dat hij ook in de zaal kwam en leerlingen aansprak.

Ik vind het toneel goed gebracht en ik vind dat de boodschap wel goed is overgebracht.

Ik vond het stuk wel boeiend maar ik vond dat het wel een beetje te lang duurde.

Het was heel goed. Top.

Misschien ook het afkickproces laten zien.

Zelfmoord er niet zo losjes bij betrekken. Het touw dat de acteur nam terwijl het over alcohol gaat en niet zelfmoord. (mijn gedacht).

Hij heeft het toneel op een leuke manier gebracht. Een manier die aangenaam was om naar te kijken.

Ik vond het leuk dat de jongeren erbij betrokken werden.

Heel leuk en leerzaam toneel.

Ik vond het ook goed dat er op het einde gezegd werd dat het eigenlijk waar gebeurd is voor de acteur. Als het in het begint zou gezegd worden, zou het heel anders zijn geweest.

Misschien 2 acteurs, zorgt voor meer duidelijkheid.

Ik vond het heel leuk. Verder geen tips. Houden zoals het is.

Het was fijn hoe hij vertelde en zo extra info gaf over hem en zijn vader.

Leuk maar wel pakkend soms.

NABESPREKING DOOR PROJECT JONGEREN :

Heb je tips om de nabespreking nog interessanter te maken?

Infogever: goed gedaan.

Jullie zijn zeer lieve mensen, het was heel goed.

Hoewel het allemaal interessant was, misschien iets directer antwoorden zodat er nog meer vragen kunnen beantwoord worden.

Ik vond het goed en ik heb het begrepen en de informatie werd heel goed gebracht.

Van beiden heel veel informatie gekregen, ik heb er zelf uit geleerd.

De interessantste vragen misschien eerst beantwoorden en als er nog tijd is de andere vragen.

Ik vind dat ze het allemaal heel goed hebben kunnen uitleggen, met genoeg voorbeelden.

Het was heel interessant hoe infogever over zijn eigen leven heeft verteld en het was heel aangenaam om er naar te luisteren.

Mevrouw vertelde met veel intonatie wat ik heel goed vond Ook vertelde ze dingen over haar leven wat ik interessant vond. Beiden bedankt

Ze konden heel goed vertellen, en wat ze vertelden raakte mij.

Ik heb geen extra tips, alles werd mooi en duidelijk verteld. Heel interessant.

Zeer goed gedaan en duidelijke info gegeven.

Mooi dat over hun eigen ervaring wordt verteld.

Soms iets minder lang over een aspect van alcohol, maar toch goed gedaan.

Soms even bij de vraag blijven zodat die leerling een duidelijk antwoord heeft.

Misschien een PowerPoint gebruiken.

Ze deden het beiden zeer goed.

Voor mij was het super goed en alles was duidelijk.

Alles wat de infogever vertelde was interessant, hij kan het ook goed uitleggen.

Een vlotte prater.

Het was bij de beide infogevers heel goed verteld, onze vragen werden duidelijk beantwoord.

Zeer interessante infogevers: soms iets te lange uitleg maar heel leuk.

Super erg hun verhaal maar wel heel interessant.

Het was super.

Alle uitleg was heel goed en leuk.

Boeiende verhalen.

Vragen goed beantwoord, duidelijke verhalen.

Wat heb je onthouden van de nabespreking?

Dat je niet veel moet drinken.

Drink met mate.

Opletten hoeveel je drinkt.

Dat je nooit aan drankverslaving moet beginnen.

Dat dronken zijn grote gevolgen kan hebben.

Alcohol is heel gevaarlijk.

Dat je een paar keer moet nadenken vooraleer je drinkt.

Hoe alcohol levens kan verwoesten.

Leerlingen zijn zeker geïnteresseerd, alcoholproblemen zijn niet ver weg in hun leefwereld (leerkracht).

Te veel alcohol is niet goed, een beetje is O.K.

Voor onze leeftijd maar 2 eenheden per week.

Dat alcohol een drug is.

Niet dronken in het verkeer gaan.

Niet bij een dronken chauffeur in de wagen stappen.

Ik ga alles onthouden.

De gevolgen op het brein en hoe het is voor een persoon in de omgeving van de drankzuchtige.

Aantasting hersenen -> leerlingen gaan hierover nog les krijgen bij biologie (leerkracht).

Dat hersencellen afsterven en heel traag weer aangemaakt worden.

Alcohol is enorm ongezond.

Dat er altijd hulpmiddelen zijn en dat je er nooit alleen voor staat. Mensen die verslaafd zijn aan alcohol kunnen daar niet van genezen, maar wel onder controle krijgen.

Hoe je eventueel iemand kan helpen die dronken is.

Alcohol drinken mag, maar met mate.

De hersenbeschadiging door overmatig alcoholgebruik.

Dat ik wel eens mag drinken, maar niet te vaak en niet te veel.

Als er een probleem is, hulp zoeken.

Alcohol is schadelijk voor je hersenen en voor je lichaam.

Dat je moet opletten hoeveel je drinkt.

Dat als je te veel drinkt het heel snel achteruit kan gaan.
Dat je altijd ergens terecht kan voor hulp.
De verschillende hulporganisaties.
Dat te veel drinken echt wel schadelijk is en heel slecht is, ook voor de mensen in je omgeving.
Dat het zeer interessant was en niet gezond is om op jonge leeftijd al te beginnen drinken of gewoon drinken in het algemeen.
Hoeveel gevolgen het heeft door gewoon alcohol te drinken...
Alcohol is gevaarlijker dan ik dacht. Ik wist niet dat alcohol een soort drug is.
De gevolgen die een drankprobleem met zich meebrengt. Mentaal vooral.
Dat drank slecht is en het ook de mensen in je omgeving kan kwetsen.
De gedragswijzigingen, wat alcohol allemaal met je kan doen.
Hopelijk het meeste.
Dat alcohol slecht is, vooral op onze leeftijd.
Ik ga nooit drinken, ik ben er bang voor.
Ik ga proberen heel veel te onthouden
Het gesprek met de infogever.
Wat de impact van alcohol kan zijn.
Dat was je probleem ook is, er altijd hulp zal zijn, en dat je deze moet kunnen accepteren.
Dat alcohol slecht is.
Dat je kan stoppen als je wil, een alcoholist kan dat niet.
Wanneer je alcoholist bent doe je gekke dingen.
Alcoholisten denken dat ze de hele wereld aan kunnen, zij vinden zich de beste.
Je mag je niet laten beïnvloeden door anderen.
Je mag wel iets drinken, maar let op dat het niet te veel wordt.
Dat je zelf moet beslissen of je wilt drinken of niet, zeker de anderen niet volgen.
Je hebt zelf een vrije keuze.
De gevolgen die de infogevers hebben meegemaakt door alcohol.
Hun verhalen en de gevolgen ervan ook op de omgeving.
Dat alcohol niet super gezond is en dat je er erg op moet letten hoeveel je drinkt, en op tijd hulp zoeken.
Wat je moet doen al iemand in coma gaat bij het drinken.
Ik zal hun verhalen onthouden en hopen en proberen er voor te zorgen dat ik nooit in zo een situatie zal terechtkomen.
Dat een drankverslaving uit een klein hoekje kan komen en grote gevolgen kan hebben.
Te veel drank is gevaarlijk en zeer ongezond .
De invloed van alcohol, dat ook de mensen rond die persoon het ook niet gemakkelijk hebben.
Drank kan een serieuze impact hebben op je leven zeker als je jezelf niet goed onder controle hebt.
Je staat er niet alleen voor.
Je kan zelf beslissen of je drinkt of niet. Niemand anders moet dat beslissen.
Boeiende maar vooral herkenbare verhalen.

Dat er ook voor mensen in de omgeving van iemand met een drankprobleem hulp is.

Hoe erg dat alcohol een invloed heeft op je leven.

Dat je niet kan kiezen dat je verslaafd wordt. Het overkomt je.

Dat je zelf kiest wat je drinkt en niet iemand anders. Je hebt een eigen keuze.

Het is belangrijk dat je met mate drinkt. En als je toch verslaafd raakt dan ben je niet alleen. Er is hulp.

Het verhaal dat verteld werd en de effecten van alcohol op je leven.

Welke gevolgen alcohol heeft voor mensen rondom de verslaafde en het lijden van die mensen.

Wat alcohol precies doet.

Alcoholisme treft het hele gezin.

Er over praten helpt.

Heb je nog andere opmerkingen?

Jammer van de korte tijd.

Nabespreking was top.

Ik heb nog nooit alcohol gedronken of zelfs vastgehouden. Mijn ouders geven me ook veel advies omtrent alcohol.

Heb je zelf al problemen met alcohol gehad ? ja : 13 nee : 59

Ken je mensen in je omgeving die alcoholproblemen hebben ?

ja : 20 nee : 52

